

שם הפעילות: קבלת השונה – פעילות נוספת

הכותב/ת: אייל מור יוסף (עורך)

מתוך חוברת הכנה לצה"ל: "מנהיגות ומעורבות בקרב בני הקיבוצים"

ערכים ומטרות הפעילות

1. החניך ילמד שכל חניך אחר הוא בן אדם וכולנו שונים ושווים
2. החניך ייחשף לדרכים שהחברה שלו והחברה הכללית מתייחסת לזר
3. החניך ידון בסוגיה שלמרות שיש אנשים שונים יש לקבלם בצורה תומכת ושווה כחלק מהקבוצה

קהל יעד

חברת הנעורים

משך הפעילות

כשעה וחצי

רשימת ציוד ועזרים

נספח 1 (טקסטים וסיפורים) - [לחצו כאן](#)

מערך הפעילות

חלק א'

משחק פתיחה: לפרוץ מעגל סגור של אנשים מבחוץ-מבטא את הקושי של השונה להשתלב בחברה.

1. מתחלקים לכמה קבוצות, לכל אחד בקבוצה יש מוגבלות (אפשר להגיד להם לא לספר, ככה שצריך להבין מה המוגבלות של כל אחד לפי ההתנהגות שלו)

- מישהו בלי רגליים/ידיים
- מישהו לא רואה
- מישהו לא יכול לגעת באנשים
- מישהו לא מדבר
- לא מדבר עם גברים/נשים
- לא יכול לעמוד
- הולך רק הפוך

2. כל קבוצה מקבלת משימות שצריכות להתבצע ע"י כל הקבוצה.

- לחצות "נהר"
- לבנות משהו

- ליצור פסל אנושי של מילה

3. כל קבוצה שולחת נציג שצריך להעביר לה בפנטומימה פתגמים ומושגים בנושא כגון:

- "השלם הוא יותר מסכום חלקיו"
- "הפוסל במומו פוסל" וכו'

לסיכום, החלטנו להרחיב את הנושא של מוגבלויות שונות בתוך הקבוצה כדי להדגיש את המצב שבו קבוצה צריכה לתפקד ולהצליח למרות המוגבלויות השונות של חבריה ע"י השלמה אחד של השני, ושימוש ביתרונות של כל אחד.

- ניתן להביא את הסיפור על "המכוער" ולעשות מעיין דיון – מי היה הלא בסדר – המכוער שלא סלח לרב או הרב שהשפיל את המכוער
- הברווזון המכוער
- האיש הירוק
- דברים שרואים מכאן לא רואים משם – תעתועי ראייה- זקנה צעירה... – קבלת השונה ודעותיו והבנה כי כל אחד רואה דברים אחרת. (נמצא בנספח של הפעילות)

תובנות ודגשים חינוכיים

תהליך החינוך בהכנה לצה"ל נעשה בהליך התנסותי, הדרגתי, שהצלחה בכל שלב נותנת לחניכים תחושת מסוגלות ורצון לעמוד באתגרים נוספים. תוכנית ההכנה לצה"ל בתנועה הקיבוצית בנויה משני עמודי תווך מרכזיים – הראשון ביניהם הינו ההכנה הפיסית והשני- ההכנה המנטאלית.

בהכנה הפיסית, חשובה קודם כל ההכנה הבסיסית כי אימוני הכושר הגופני הינם מתודה בלבד, ואין הדבר מהווה מטרה. האימון הפיסי הוא אחד מהגורמים האטרקטיביים מבחינת החניכים, במחשבה שרבים מהחניכים לא יצטרפו לתוכנית חינוכית, אך ההגדרה "תוכנית לכושר קרבי" תגרום להצטרפותם. הרעיון המרכזי הוא לייצר אצל החניכים תחושת מסוגלות, התמדה לאורך זמן, והכרות עם היכולות שלהם לעמוד בפני קשיים שיוצבו להם בתהליכים הקדם צבאיים ובצבא עצמו.

ההכנה המנטאלית שזורה כחוט השני בתוכנית השנתית, והיא צריכה להיות ביחס כזה, שמצד אחד נשמר הקשר בין נושא אחד למשנהו, ומצד שני לא נקטע רצף האימונים הפיסיים הקשור בתוכנית.

היחס שאנו ראינו כנכון, הינו מערך ערכי אחד על כל שלושה אימוני כושר קרבי, כלומר בערך פעם בשבועיים.

להכנה המנטאלית מספר תחומי משנה:

- ☒ **תחום המוטיבציה-** עוסק בעיקר בדרכון החניך לשירות משמעותי בצה"ל
- ☒ **תחום אינפורמטיבי –** כולל בחובו את הידע המהימן (לא שמועות) הדרוש למלש"ב כדי להתמודד עם הליכי הגיוס, בחירת יעד הגיוס, אופי המסגרת הצבאית וכו'

- ☒ **תחום ערכי** – זהו לב ליבה של התוכנית. התחום הערכי, אשר אנו רוצים לחזק אצל קבוצת הנעורים בקיבוץ, הינו הגורם המשמעותי ביותר באם חניכנו יתמידו בשירות משמעותי בצה"ל או לא. בתחום זה ברצוננו לחזק ערכים אוניברסאליים וערכים ספציפיים לחברה הישראלית ולצה"ל. בכלל זה, ראיית השירות הצבאי כמרכיב חיוני בתפיסת האזרח הבוגר והפעיל בחברה.
- ☒ **למידת שפה** – שדה הפעולה בצבא מורכב מעולם מושגים חדש, שבו למרכיב האנושי מקום חשוב. השתלבות הפרט במערכת מצריך זמן הסתגלות למקום ולשפה החדשים ויש לתת את הדעת על כך בהכנה, ובתחילת התהליך הצבאי.

עקרונות מנחים

1. **אמונה בדבר** – תוכנית זו יוצאת מנקודת מוצא, כי כל נער ונערה במדינת ישראל, יכול וצריך לעשות שירותי משמעותי בצה"ל או למען החברה הישראלית.
2. **הקבוצה** - אנו מאמינים כי תוכנית מסוג זה, יש בה כדי לתת פן ערכי משמעותי בחברת הנעורים, ולייצר אמירה ברורה סביב עקרונות וערכים חברתיים שנשחקו בעשורים האחרונים.
3. **תחליף** - אנו רואים בתוכנית זו תחליף חינוכי משמעותי למה שהפך להיות שגרת יומם של בני הנעורים בקיבוצים (פחות פויקה יותר אמירה ערכית)
4. **חיבור** - אנו רואים בתוכנית כלי לחיבור בין מדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), לבין קבוצת הנעורים אשר גם אם נראית אדישה, הנושא נוגע לנימי נפשה.
5. **דוגמא אישית** - התוכנית בנויה על כך שמדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), יוביל את קבוצת הנעורים למצב של מוכנות ואכפתיות כלפי שירותם הצבאי, דרך עקרון הדוגמא האישית.
6. **קבוצה** – לקבוצה, לאווירה שהיא מייצרת, ולקשרים שבתוכה, יש השפעה רבה על הפרטים שמרכיבים אותה, גם בהנעה למוטיבציה, ובהמשך לרגעי התמודדות עם קושי ומשבר.